UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia Sacra Et Hvmana

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Amplificatio auaritiæ, per effecta, & imagines. D. Chrysost. tract. quod nemo læditur nisi à seipso, pag. 578. Capvt XL.

urn:nbn:de:hbz:466:1-68724

Visual Library

Amplificatio breuis miſeriarum vitæ, per ſynathroiſmum.

D. Chryſoſt. tract. quòd nemo læditur niſi à ſe ipſo, pag. 577.

CAPVT XXXIX.

Φέρε δὴ τὰ προσωπεῖα ἀφελόντες τὰ φαιδρὰ, καὶ περιφανῆ τῆς αἰσχρᾶς, καὶ δυσειδοῦς τῶν πραγμάτων ὄψεως τούτων, δείξωμεν τῆς ἑταιριζομένης γυναικὸς τὴν βδελυγμίαν, τοιοῦτον γὰρ ἡ τοιαύτη ζωὴ, ἡ τρυφαῖς, καὶ πλούτῳ, καὶ δυναστείαις προσέχουσα. τὸ αἰσχρὸν, καὶ δυσειδὲς, καὶ πολλῆς βδελυγμίας γέμον τὸ ἀηδὲς, καὶ φορτικὸν, καὶ πικρίας ἐμπεπλησμένον. καὶ γὰρ δὴ τοῦτο μάλιστά ἐστι τὸ πάσης ἀποστεροῦν τοὺς ἁλόντας συγγνώμης, ὅτι καὶ ἀηδίας, καὶ πολλῆς τῆς πικρίας ἐμπεπλησμένος ὁ βίος οὗτος, ποθεινός τε αὐτοῖς, καὶ περισπούδαστός ἐστι, καὶ μυρίων γέμων κακῶν, κινδύνων αἱμάτων, κρημνῶν, σκοπέλων, καὶ φόνων, καὶ φόβων, καὶ τρόμων, καὶ φθόνου, καὶ βασκανίας, καὶ ἐπιβουλῆς, καὶ φροντίδος διηνεκοῦς, καὶ μερίμνης, καὶ κέρδος ἔχων οὐδὲν, οὐδὲ καρπὸν τῶν τοσούτων κακῶν οὐδένα φέρων, ἀλλ' ἢ κόλασιν, καὶ τιμωρίαν, καὶ τὸ διηνεκῶς βασανίζεσθαι.

Age verò ſpecioſis laruis, à turpi, ac deformi facie detractis, meretricis mulieris fœditatem oſtẽdamus. Talis enim eſt vita ad voluptates, diuitias, & honores proiecta, infamis, inquinata, flagitijs ac ſordibus oppleta, moleſta, grauis, multiſque acerbitatibus oppreſſa. Hoc enim eſt, quod vitæ huius amore delinitis omnem adimit veniam, quòd cum tot rerum aſperitatibus ſit referta, deſideratur ab eis, & magnoperè expetitur, plena capitis diſcriminibus, præcipitijs, ſcopulis, cædibus, timoribus, terroribus, inuidia, perpetua cura, & ſolicitudine; quodque nullum lucrum, nullum fructum tantorum laborum afferat, niſi pœnam, ac ſupplicium, & æternos cruciatus.

Amplificatio auaritiæ, per effecta, & imagines.

D. Chryſoſt. tract. quòd nemo læditur niſi à ſeipſo, pag. 578.

CAPVT XL.

Λύσσα τις ἀνίατος, καὶ μανία ἀκατάσχετος, καὶ νόσος ἀδιόρθωτος τὰς πάντων κατέχει ψυχάς, καὶ πάντα ἔρωτα οὗτος νικήσας ὁ ἔρως, καὶ παρωσάμενος ἐξέβαλε τῆς ψυχῆς, καὶ οὔτε φιλίας, καὶ συγγενείας, τῆς γυναικὸς, καὶ παίδων οὗ τί γένοιτ' ἂν ἀνδράσι ποθεινότερον; ἀλλὰ πάντα χαμαὶ ἔρριπται, καὶ καταπεπάτηται, τῆς ὠμῆς ταύτης, καὶ ἀπανθρώπου δεσποίνης τῶν ἁλόντων τὰς ἁπάντων καταλαβούσης ψυχάς. καὶ γὰρ ὡς δέσποινα τούτων ἀπάνθρωπος, καὶ ὡς τύραννος ἀπηνὴς, καὶ ὡς βάρβαρος ὠμὴ, καὶ ὡς πόρνη πάνδημος, καὶ πολυτελὴς, καταισχύνει, καὶ κατατείνει, καὶ μυρίοις κολάζει κινδύνοισε, καὶ τιμωρίαις τοὺς ἑλομένους δουλεύειν αὐτῇ, καὶ φοβερά τις οὖσα, καὶ ἀμείλικτος, ἀγρία τε, καὶ ἀπηνὴς, καὶ πρόσωπον ἔχουσα βαρβαρικὸν, μᾶλλον δὲ θηριῶδες, καὶ λύκου, καὶ λέοντος ἀγριώτερον. προσηνής τις εἶναι δοκεῖ, καὶ ποθεινὴ, καὶ μέλιτος γλυκυτέρα τοῖς αἰχμαλωτισθεῖσιν ὑπ' αὐτῆς, καὶ ξίφη, καὶ ὅπλα κατὰ ἑκάστην κατὰ αὐτῶν χαλκεύουσα, τὴν ἡμέραν, βάραθρα ἀνορύττουσα, καὶ ἐπὶ κρημνοὺς ἄγουσα, καὶ σκοπέλους, καὶ μυρία αὐτοῖς πλέκουσα κολάσεως δίκτυα ζηλωτοὺς αὐτοὺς νομίζεται ποιεῖν τοῖς τε ἡλωκόσιν αὐτοῖς τοῖς τε ἐπιθυμοῦσιν ἁλῶναι, καὶ καθάπερ ὗς ἐν ἀμάρα, καὶ βορβόρῳ ἐγκυλινδουμένη ἥδεται, καὶ τρυφᾷ; καὶ κάνθαροι κόπρον συνεχῶς ἀνελίττοντες. οὕτω δὴ, καὶ οἱ τῇ φιλαργυρίᾳ ἁλόντες τῶν ζώων τούτων εἰσὶν ἀθλιώτεροι.

Rabies quædam deſperata, furor effrænatus, morbus inſanabilis omnium animos obtinet. Hic amor omnem funditus amorem extinctum, atque oppreſſum eijcit ex animo. Neque amicitiæ ratio habetur, neque cognationis, quid dico amicitiæ, & cognationis? non vxoris, & liberũ, quo quid viuis poteſt eſſe charius? ſed omnia humi abiecta, & concul-

conculcata ſunt vbi crudelis iſthæc, & inhumana mancipiorum domina, tanquam ſæuus tyrannus, aut barbara quædam immanis, aut meretrix publica, & ſumptuoſa omnia dedecorat, conficit, & ſexcentis obijcit periculis, ac pœnis eos, qui illi ſeruire in animum induxerunt. Cumque ſit terribilis, acerba, crudelis, ſæua, vultu barbarico, quin potiùs ferino, & quàm lupus, ac leo teterior; manſueta tamen, & expetenda, & melle dulcior ſuis captiuis eſſe videtur: cùm etiam gladios, & arma quotidie cōtra eos cudat, ac barathra effodiat; ad præcipitia ducat, & ſcopulos, infinita ſupplicij retia taxat, beatos eos tamen præſtare cenſetur, tum ipſis captis, tum ijs, qui in eoſdem laqueos ſe induunt, atque, vt in cloaca, & cœnoſus cum voluptate, & delicijs volutatur, aut, vt ſcarabei in ſtercore continenter verſantur. Ita etiam auaritia capti iſtis animantibus ſunt miſeriores.

Amplificatio gulæ, & ebrietatis, per congeriem.

D. Chryſoſtomus tract. quòd nemo læditur niſi à ſeipſo. pag. 580.

CAPVT XLI.

Οἱ πρὸς διαμεμετρημένην τὴν ἡμέραν ἐπὶ τῶν στιβάδων κατακείμενοι, καὶ διὰ τὰ δεῖπνα τοῖς ἀρίστοις συνάπτοντες, καὶ τὴν γαστέρα διαῤῥηγνῦντες, καὶ τὰς αἰσθήσεις πηροῦντες, καὶ τῷ ὑπερόγκῳ τῶν ἐδεσμάτων φορτίῳ τὸ πλοῖον καταποντίζοντες, καὶ ὑπέραντλον ποιοῦντες τὴν ναῦν καὶ καθάπερ ἐν ναυαγίῳ τῷ τοῦ σώματος κατακλύζοντες αὐτὴν καὶ πέδας, καὶ χειροπέδας, καὶ γλωσσοπέδας ἐπινοῦντες, καὶ ἅπαν αὐτῶν καταδεσμοῦντες τὸ σῶμα ἁλύσεως σιδηρᾶς χαλεπωτέρῳ δεσμῷ τῷ τῆς μέθης, καὶ τῆς τρυφῆς, καὶ μήτε ὀνειράτων ἀπηλλαγμένοι φοβερῶν τῶν τε μαινομένων ὄντες ἀθλιώτεροι, καὶ αὐθαίρετόν τινα δαίμονα ἐπεισάγοντες τῇ ψυχῇ, καὶ γέλως προκείμενοι τῷ θεάτρῳ τῶν οἰκετῶν, μᾶλλον δὲ καὶ τραγῳδία, καὶ δακρύων ὑπόθεσις τοῖς ἐπιεικεστέροις αὐτῶν, καὶ μηδένα εἰδότες τῶν παρόντων, μήτε εἰπεῖν τι καὶ ἀκοῦσαι δυνάμενοι, ἀλλὰ φοράδην ἀπὸ τῶν στιβάδων ἐπὶ τὴν κλίνην ἀγόμενοι.

Eadem latinitate donata.

QVi ad dimenſum diem ſuper thoros accumbunt, cœnas cum prandijs copulant, ventrem diſrumpunt, ſenſus deprauant, immodico ciborum onere nauigium demergunt, ſentinam inexhauſtam, & exundantem reddunt, & tanquam in corporis naufragio nauem vndis obruunt, pedicas, manicas, & linguæ vincula nectunt, totumque corpus ſuum vinciunt vinculo ebrietatis, & luxus, grauiore, quàm ferrea catena, ac nec ſyncerum, & purum capiunt ſomnum, neq; ab horribilibus inſomnijs liberi ſunt, furentibuſq; miſeriores, voluntarium quendam dæmonem animum inducunt, riſui ſpectantium famulorum expoſiti, imò etiam luctui, & lachrymis meliorum inter eos; neminem norunt eorum, qui adſunt, neque dicere quid, neque audire poſſunt, ſed inter geſtantium manus, à toris, ad lectulum feruntur.

Ebrietas dæmon voluntarius.

Amplificatio virtutum.

CAPVT XLII.

AMplificatio virtutum & rerum laudatarum conformari poterit ad hæc exempla Ciceronis.

Domuiſti gentes immanitate barbaras, multitudine innumerabiles, locis infinitas, omni copiarum genere abundantes; ſed tamen ea viciſti, quæ & naturam, & conditionem vt vinci poſſent, habebant. Nulla eſt enim tanta vis, tantaque copia, quæ non ferro ac viribus debilitari frangique poſſit. Verùm animum vincere, iracundiam cohibere, victoriam temperare, aduerſarium nobilitate, ingenio, virtute præſtantem, non modo extollere iacentem, ſed etiam amplificare eius priſtinam dignitatem: hæc qui faciat, non ego eum ſummis viris comparo, ſed ſimillimum Deo iudico.

Laus Clementiæ pro Marcello.

O vitæ Philoſophia dux! ô virtutis indagatrix, expultrixque virorum! quid non modo nos, ſed omnium vita hominum ſine te eſſe potuiſſet? tu vrbes peperiſti; tu diſſipatos homines in ſocietatem vitæ conuocaſti; tu eos inter ſe primo domicilijs, deinde coniugijs, tum literarum, & vocum communione iunxiſti: tu inuentrix legum, tu magiſtra morum & diſciplinæ fuiſti. Ad te confugimus, à te opem petimus: tibi nos totos tradimus. Eſt

Laus Philoſophiæ 5. Tuſculana.